

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, ve věci nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2016, č. j. 9 A 246/2015 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla odmítnuta jeho žaloba, kterou se bránil proti nečinnosti žalovaného ve věci vedené u žalovaného pod sp. zn. S-MHMP 1094697/2014/Vrb.

[2] Městský soud žalobu odmítl, jelikož shledal, že stěžovatel před jejím podáním bezvýsledně nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Nebyla tak splněna podmínka přípustnosti žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„s. ř. s.“). Stěžovatel sice podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), žalobu proti nečinnosti však podal dříve, než uplynula třicetidenní lhůta, kterou mělo Ministerstvo dopravy k posouzení této žádosti. Uvedená žádost byla Ministerstvu dopravy doručena dne 23. 11. 2015 a žalobu proti nečinnosti městský soud obdržel dne 7. 12. 2015.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel namítl, že městský soud vyšel z toho, že je povinností účastníka řízení vyčkat reakce nadřízeného správního orgánu na žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 odst. 3 správního řádu a že žalobu proti nečinnosti správního orgánu nelze podat dříve, než nadřízený správní orgán o takové žádosti rozhodne. Stěžovatel s uvedeným názorem nesouhlasí. Pokud by nadřízený správní orgán na žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti nereagoval po dobu delší jednoho roku, byl by žalobce zkrácen v přístupu k soudu.

[4] Dle názoru stěžovatele postačí, aby před podáním nečinnostní žaloby podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Je přitom lhostejné, zda nadřízený správní orgán žádost zamítne nebo zůstane ve vztahu k jejímu vyřízení nečinný. V obou případech je správní orgán nečinný a pokus o zjednání nápravy byl neúčinný.

[5] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatel v kasační stížnosti zcela pominul hodnocení městského soudu, dle něhož má účastník řízení vyčkat 30 dnů od podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti a až poté, nebyla-li žádost nadřízeným správním orgánem vyřízena, se otevírá prostor pro nečinnostní žalobu. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 Ans 8/2009 - 149, který se zabýval obdobnou situací a z něhož vyplývá nedůvodnost stěžovatelovy argumentace. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel se v řízení před městským soudem domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného.

[9] Dle § 79 odst. 1, věty první, s. ř. s. platí: „*Ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.*“

[10] Prostředkem, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti, byla v nynějším případě žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Zmíněnou žádost dle § 80 odst. 3 správního řádu může podat účastník řízení po uplynutí lhůty, kterou správní řád stanoví pro vydání správního rozhodnutí.

[11] O bezvýsledném vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti, lze hovořit ve dvou případech. Jednak tehdy, když nadřízený správní orgán nevyhověl žádosti o uplatnění ochrany proti nečinnosti, jednak tehdy, když o této žádosti ve lhůtě k tomu stanovené nerozhodl. K tomu srov. bod [20] rozsudku rozšířeného senátu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015 - 59 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[12] Co se týče lhůty k vyřízení žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti, lze poukázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 Ans 8/2009 - 149, na který ve svém vyjádření upozornil i žalovaný. Dle tohoto rozsudku: „*Vzhledem ke skutečnosti, že správní řád výslovně nestanoví lhůtu pro vydání rozhodnutí ve věci žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti, je podle zdejšího soudu třeba vycházet z § 71 odst. 3 správního řádu a tam stanovené obecné třicetidenní lhůty. Tento závěr Nejvyššího správního soudu podporuje i okolnost, že § 80 správního řádu předpokládá, že nadřízený správní orgán vydává ve věci žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti usnesení, které je rozhodnutím, na něž se v případě nestanovení jiné zákonné lhůty aplikují lhůty podle § 71 odst. 3 a především pak základní lhůta třicetidenní.*“ O třicetidenní lhůtě k vyřízení žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti se ve vztahu k bezvýslednému vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti dle § 79 odst. 1 s. ř. s. zmiňuje i rozšířený senát v bodě [20] výše zmíněného usnesení sp. zn. 5 As 9/2015.

[13] V případě, že nadřízený správní orgán o žádosti o uplatnění ochrany proti nečinnosti ve stanovené lhůtě nerozhodne, otevírá se pro účastníka řízení prostor pro podání nečinnostní žaloby. Zcela nedůvodná je proto argumentace stěžovatele, který dovozoval, že pokud by nadřízený správní orgán na žádost nereagoval po dobu jednoho roku, byl by žalobce s ohledem na jednoroční lhůtu k podání nečinnostní žaloby dle § 80 odst. 1 s. ř. s. zbaven soudní ochrany.

[14] Dle závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu musí být podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti, splněna k okamžiku podání nečinnostní žaloby (srov. již zmíněné usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 5 As 9/2015).

[15] V nynější věci stěžovatel městskému soudu doručil nečinnostní žalobu dne 7. 12. 2015, ačkoli žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti Ministerstvu dopravy, jakožto nadřízenému správnímu orgánu žalovaného, doručil dne 23. 11. 2015. V době podání nečinnostní žaloby k městskému soudu tak neuplynula třicetidenní lhůta k rozhodnutí o žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti a Ministerstvo dopravy o této žádosti do dne podání žaloby ani nerozhodlo. Městský soud proto postupoval správně, když stěžovatelovu žalobu odmítl. Skutečnost, že Ministerstvo dopravy následně sdělením ze dne 8. 1. 2016, č. j. 612/2015-160-SPR/5, stěžovateli oznámilo, že v dané věci nečinnost neshledalo, není pro věc určující. Podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti, musí být splněna již při podání žaloby. Není-li to splněno (a tak tomu bylo i v nynější věci), pak nelze přihlížet ani k dodatečnému splnění této podmínky (viz výše citované usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 5 As 9/2015, z něhož městský soud správně vycházel).

[16] Požadavek na to, aby byla nečinnostní žaloba podána až v okamžiku, kdy nadřízený správní orgán nevyhověl žádosti podané dle § 80 odst. 3 správního řádu nebo kdy ve třicetidenní lhůtě o žádosti nerozhodl, vyvěrá ze subsidiarity ochrany práv poskytované soudy ve správním soudnictví. Před meritorním projednáním věci před soudem ve správním soudnictví je třeba, aby se žalobce pokusil odstranit jím tvrzené porušení svých práv postupy a prostředky před správním orgánem. K odstranění případné nezákonnosti vlastními postupy veřejné správy je nutno správnímu orgánu poskytnout přiměřený čas, jímž je v posuzovaném případě třicetidenní lhůta k rozhodnutí o žádosti o uplatnění ochrany proti nečinnosti.

V. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud vyhodnotil, že kasační stížnost byla podána nedůvodně, proto ji zamítl dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly jeho běžnou úřední činnost.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu